

The logo features the letters 'ASK' in a bold, dark blue serif font. Behind the letters is a complex, multi-colored geometric pattern of overlapping lines and shapes in shades of blue, green, orange, and purple. The entire logo is centered within a white, irregularly shaped frame that has a scalloped, star-like border. This frame is set against a background of colorful, overlapping geometric shapes in shades of purple, yellow, and pink.

Assistant Trainers
Sharing Knowledge

**Gids voor Circusorganisaties in het
begeiden van Assistent Trainers**

Inleiding

Dit boekje is een gids vol aanbevelingen voor circusorganisaties, voor de begeleiding van Assistent Trainers. Omwille van verschillen in praktijken, cultuur en wetgeving doorheen de EU, is de inhoud ervan eerder bedoeld als suggestie, waarbij iedere organisatie die kan aanpassen naargelang de eigen context. Deze gids en bijhorend curriculum focussen zich op een brede pedagogische vorming, en dus niet op individuele technieken. We gaan ervan uit dat iedere organisatie haar assistent trainers op eigen wijze opleidt in de verschillende circustechnieken.

Deze gids werd ontwikkeld als onderdeel van het 'Assistant Trainers Sharing Knowledge' (ASK) KA2 Erasmus+ Project, dat liep van 2018 tot 2020. 79 trainers uit 11 verschillende Europese landen werkten samen om dit tot stand te brengen, ondersteund door drie facilitatoren.

Woordenlijst

AT - Assistent Trainer (hij/zij/die wordt in het vervolg van de tekst door elkaar gebruikt) HT - Hoofdtrainer of equivalent: de eindverantwoordelijke voor het leertraject van de AT

T - Trainer

HT & T kunnen soms dezelfde persoon zijn.

Waarom Assistent Trainers inschakelen?

Een assistent trainer kan een waardevolle aanwinst zijn voor een circuslessen. Een AT voorziet je van twee extra handen, en kan ook nog:

- Fungeren als rolmodel voor de jonge mensen in de groep
- Vaardigheden demonstreren terwijl de trainer die uitlegt
- De trainersonderhoud per leerling verhogen
- Zorgen voor extra fun in de circuslessen!

Een AT aannemen verhoogt diens toekomstige kansen, door diens competenties te verhogen en CV uit te breiden.

Vanuit het standpunt van de organisatie, toont het aannemen van een AT aan dat het denkt aan de toekomst: jonge mensen opleiden om de trainers van morgen te worden.

Het Leertraject van een Assistent Trainer

Op de volgende bladzijden schetsen we hoe een circusorganisatie het beste kan zorgen voor een goede leerervaring voor de AT. De AT kan ernaar streven om een volwaardige trainer te worden, of kan tevreden zijn met het behalen van dit niveau, en een AT blijven zonder verder door te groeien.

Sommige landen bieden opleidingen aan voor AT's. In zo'n geval zal de circusorganisatie de AT eventueel ondersteunen via het aanbieden van een stageplaats. In landen zonder officiële AT-opleiding, zal de organisatie van de AT volledig verantwoordelijk zijn voor het geheel van de opleiding. In dit geval verwijzen we je graag naar het ASK curriculum.

Het ASK Curriculum

Deze Gids hoort naast het ASK curriculum, een uitgebreide cursus om assistent trainers op te leiden. Dit curriculum kan dienen als cursusmateriaal om een groep AT's samen op te leiden, of om als circus organisatie individuele AT's te begeleiden. Je kan het ASK curriculum downloaden via de EYCO Website Resource pagina op www.eyco.org.

Belangrijkste verantwoordelijkheden van een Circusschool:

- Zorg voor een passende trainingsruimte.
- Zorg voor duidelijkheid: voorzie correcte administratie. Informeer de AT's over beleid, over rigging en over veiligheidsprocedures in de circusruimte.
- Zorg voor een supervisor/mentor.
- Maak een afsprakennota of contract met de AT.
- Een AT mag in geen enkel geval beschouwd worden als een vervanging voor een HT of T.

Vorbereiding – Eerste Stappen

De AT introduceren in je Organisatie en Trainingsruimte

Ieder land heeft haar eigen wetten, gebruiken en procedures, en daarom verschilt het inschakelen van een AT van land tot land, en van organisatie tot organisatie.

Dit hoofdstuk gaat over de voorbereidingen die een organisatie best treft vooraleer een AT haar training begint. Je kunt deze informatie gebruiken om een document of infobrochure te maken, die dan aan de AT kan worden gegeven op haar eerste dag. Dit document kan verschillende vormen aannemen: bijvoorbeeld een bestand met documenten, die de AT dan kan aanvullen tijdens het leertraject, of een soort logboek met daarin heel wat relevante informatie.

Achtergrond van de organisatie

Schrijf een inleiding waarbij je de organisatie uitlegt aan de AT. Op die manier krijgt de AT een beeld van het type organisatie waar hij voor werkt.

Een aantal zaken die je hier kunt beschrijven:

- Geschiedenis
- Waarden
- Visie
- Statistische gegevens
- Doelstellingen
- Kalender van evenementen en andere belangrijke data

Plekken waar er meer informatie te vinden is

Aanpak

Informeer de AT over de pedagogische aanpak en structuur en doelstellingen van de circuslessen. Dit kan voor alle lessen hetzelfde zijn, of kan verschillen per circuslesgroep. De aanpak van je circusorganisatie kan benoemd worden in de neergeschreven missie ervan. Of misschien wil je wel wat meer in detail gaan, zoals in het voorbeeld hieronder.

Voorbeelden

Naam van de lesgroep	Onze doelstellingen	Onze aanpak
5-7 jarige jeugdcircus-beginners	De kinderen laten kennismaken met circusvaardigheden op een leuke, interactieve manier	Circusspelen, theaterspelen, groepsactiviteiten.
De Circussterren	Jongeren van 16-18 jaar voorbereiden op audities voor circushogescholen.	In iedere les werken aan conditie en flexibiliteit. Kleine groepjes en individuele training. Werken naar kleine voorstelling toe
All-stars circus les. Een geïntegreerde groep voor alle levels.	Een sfeer creëren waarin eenieder zich welkom, gewaardeerd en ondersteund voelt.	Circusspelen; peer-to-peer-leren; focus op het ondersteunen van jonge mensen – als ze iets willen proberen, vinden we een manier!

Structuur

Maak een schema van de personeelsstructuur in je organisatie, met betrekking tot de AT. Wie heeft welke verantwoordelijkheden? Met wie kunnen ze communiceren over wat?

Dit schema kan de vorm aannemen van een piramide, een organigram of simpelweg een lijst met contacten.

Praktisch

Welke verantwoordelijkheden heb je tegenover de AT?

1) Verantwoordelijkheid in de werkruimte

Organisatie/HT/T/AT: Wie is verantwoordelijk?

Stel duidelijke richtlijnen op over wie verantwoordelijkheid draagt in welke omstandigheden. Dit is essentieel voor de AT om zich veilig te voelen in haar rol. Bijvoorbeeld; wanneer het duidelijk is dat de HT instaat voor de communicatie met de ouders, dan kan de AT ouders zonder twijfel en onzekerheid hier naar door verwijzen, mocht die vraag zich stellen.

Vooraleer de AT van start gaat, kan het dus handig zijn voor de HT en de circusorganisatie om na te denken over wie welke verantwoordelijkheid best draagt. Er zal altijd wat flexibiliteit nodig zijn in hoeveel verantwoordelijkheid een AT best krijgt, afhankelijk van maturiteit, leeftijd, ervaring en bekendheid met het terrein. Maar het is goed om een aantal basisprincipes duidelijk te krijgen.

Gedragcode: hoe zich te gedragen binnen en buiten de circusklassen

De meeste organisaties hebben een gedragscode opgesteld, die voorschrijft wat verwacht wordt van trainers met betrekking hun uiterlijk en gedrag in relatie tot hun studenten. Dit kan gaan over hoe ze zich kleden, spreken en over de omgang met studenten. Het kan ook gaan over hoe trainers en studenten met elkaar omgaan op sociale media.

Beschermingsbeleid

Een beschermingsbeleid omschrijft hoe een organisatie ervoor zorgt dat iedereen die van haar diensten gebruik maakt, of ervoor werkt, veilig en beschermd is. Het bevat ook procedures om dit mogelijk te maken. Zo'n beleid is uiteraard in de lijn van de wetten van het land. Daarom kijken circus scholen best naar hun federaties of lokale overheden voor inspiratie.

Eerste Hulp bij Ongevallen

Weet de AT wat te doen bij een ongeval? Hier opnieuw zien we dat de verwachtingen kunnen verschillen per land. Soms verwacht men dat AT's een EHBO-opleiding gevolgd hebben, soms enkel dat de AT onmiddellijk de HT of T verwittigt, waarbij men er dan vanuit gaat dat een AT er op de circusvloer nooit alleen voor staat. Het belangrijkste hier is opnieuw: heldere afspraken maken.

Bewijs van goed gedrag en zeden – strafdossier

Hier verschillen procedures weer van land tot land. Als je niet zeker bent wat je best controleert, check dan met de relevante overheden in jouw land. Afhankelijk van de leeftijd en het land van de AT, is het mogelijk dat het strafdossier moet gecheckt worden vooraleer de AT van start kan gaan.

2) Gebruik van de ruimte

Een veilige trainingsruimte en veilig gebruik van materiaal

Neem de AT mee op een rondleiding door de ruimte en leg uit hoe je samenwerkt om alles veilig te houden. Als je specifieke risico-overwegingen hebt, deel ze dan op dit moment.

Materiaalruimte

Maak duidelijk waar en hoe circusmateriaal wordt gestockeerd, en wiens verantwoordelijkheid dit is. Maak duidelijk dat de AT moet dubbelchecken of alles juist is weggezet, nadat de leerlingen de lesruimte hebben verlaten.

Rigging-beleid van de circusorganisatie

Het is belangrijk om dit duidelijk te krijgen: wie mag er riggen, en in welke mate? Wat te doen als bepaald materiaal nodig is voor de les, en de rigging ervan nog niet is gebeurd? Dit is een goede aanleiding om het te hebben over het inplannen van bepaalde technieken en wie de AT dan kan aanspreken. Maak ook duidelijk wat er best gebeurt als een stuk uitrusting hersteld moet worden, alsook wat de procedures zijn rond het gebruik van bijvoorbeeld talkpoeder.

Veiligheid van de deelnemers

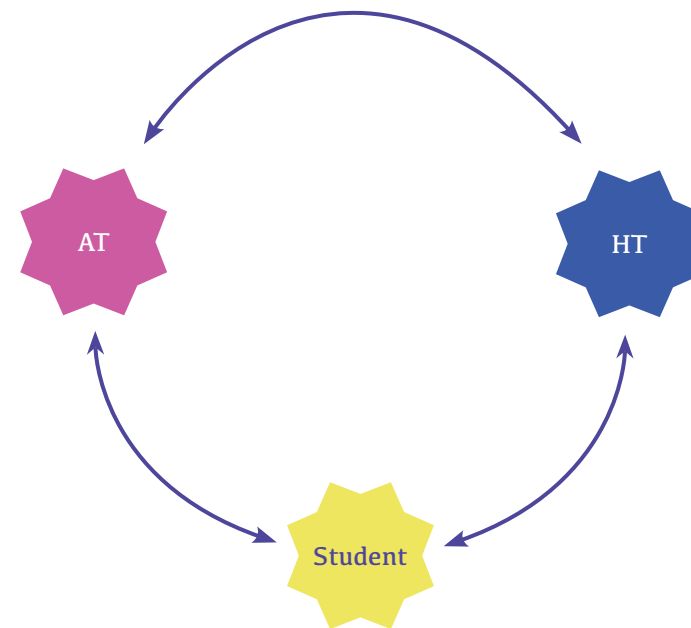
Dit maakt deel uit van het (kinder)beschermingsbeleid van de circusorganisatie, maar het is de moeite om het te hebben over alle aspecten van veiligheid: fysiek, mentaal en emotioneel.

3) Contract/Betaling

Opnieuw zijn hier per land verschillende wetgevingen van tel. Het belangrijkste is helderheid verschaffen. Krijgt de AT een vergoeding, of is die onbetaalde vrijwilliger? Hoe wordt ze uitbetaald? Wat met eventuele belastingen? Maak de status van de AT zo duidelijk mogelijk. Zelfstandige, interim of loontrekkende, werken met facturen, uitbetalingstermijnen, bankdetails, etc.

Jobomschrijving

Het kan handig zijn om een jobomschrijving op te stellen voor de AT, zodat alle informatie die we totnutoe opgelijst hebben, neergeschreven is en op voorhand in een akkoord is gegoten. Het zorgt ook voor een referentiepunt voor de AT, wanneer die gevraagd wordt voor bepaalde taken buiten de afgesproken rol.

Het Leertraject van de AT

Competenties

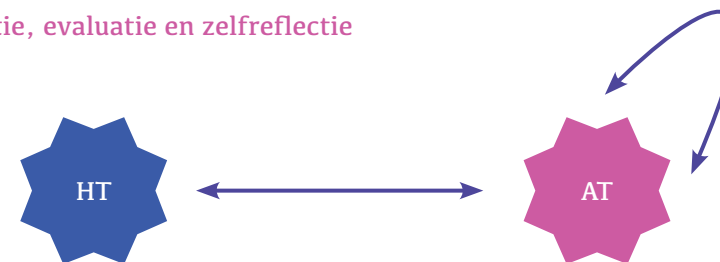
Feedback

Het is belangrijk voor de AT om feedback te kunnen geven en ontvangen. Feedback kan plaatsvinden tussen de HT en de AT, tussen de AT en de deelnemers, en tussen de deelnemers en de HT. In al deze gevallen gebeurt de feedback het best in beide richtingen. Leg uit hoe dit gebeurt in jouw circuschool: is er een regelmatige bijeenkomst van staf/trainers? Zijn er geregelde evaluatiemomenten met de deelnemers? Hoe formeel is de feedback? Wordt er verslag van gemaakt?

Het is heel belangrijk dat hier tijd voor wordt vrijgemaakt; het staat best ingepland in het takenpakket van de HT, en dient desnoods gepast gebudgetteerd.

Feedback tussen de HT en AT behelst onder meer de vaardigheid van de AT om te observeren en te analyseren: kan de AT de technische vaardigheden van een student inschatten en eventuele correcties suggereren?

Reflectie, evaluatie en zelfreflectie

Reflectie tussen de HT en de AT is een waardevol proces en is best onderdeel van het leertraject van de AT. AT's worden best aangemoedigd om ook aan zelfreflectie te doen. Een goeie aanpak hiervoor is om dit te zien als vast onderdeel van een evaluatie. Dit is een tweerichtingsgesprek, meestal tussen de HT en de AT, en houdt een voortdurende reflectie en formulering van doelstellingen in. Vragen zijn best 'open', om tot een goed gesprek te komen. Het is interessant voor de AT om een logboek bij te houden om diens leren en vooruitgang weer te geven.

Dit logboek is dan een goed hulpmiddel voor zelfreflectie, en kan tijdens evaluaties ook worden aangewend om bepaalde zaken, moeilijkheden en successen sinds het vorige evaluatiemoment, terug op te rakelen.

Kennis over Pedagogie en Circus

Het leertraject van de AT houdt best ook wat theoretisch leren in, zoals:

- Pedagogische aanpakken
- Lesgeef- en leerstijlen
- Circusgeschiedenis

Het is ook belangrijk dat de AT gelegenheid krijgt om andere trainers aan het werk te zien.

Zelfstandig werken

Het is de bedoeling dat het leertraject de AT stap voor stap in staat stelt om meer zelfstandig aan de slag te gaan: bijvoorbeeld om een spel of een sessie voor een deelgroepje te begeleiden. In het begin kan de tijd voor het leiden van een groep kort zijn, en dan gaandeweg langer worden.

Veiligheid

Emotionele veiligheid

Doorheen het leertraject van de AT, is het belangrijk om aan haar veiligheid te denken. Zeker ook, als werkgever, aan haar emotionele veiligheid. Zorg dat ze goed op de hoogte is van de organisatierichtlijnen m.b.t. pestgedrag of intimidatie. Zorg dat ze weet met wie ze kan praten bij eventuele problemen. Betrach dat ze bij meer dan één persoon hiervoor terecht kan.

Fysieke veiligheid

De AT moet zich voldoende bewust zijn hoe zichzelf veilig te houden, evenals de studenten. De volgende overwegingen zijn onder meer belangrijk:

- Spotten – hoe te spotten
- Riggen – duidelijkheid over riggingregels in de circusruimte
- Préparation Physique – kennis van warm ups en cool downs, en algemene lichaamsverzorging
- Matten – hoe ze te gebruiken en goed te onderhouden
- Veiligheidsvoorschriften m.b.t. haar, juwelen, piercings en kledij
- Hydratatie

Het plannen en ontwikkelen van een eigen praktijk

Help de AT om eigen persoonlijke leerdoelstellingen te formuleren. Overleg wat voor hulpmiddelen hij nodig heeft om die te bereiken, en hoe de circusschool hierin kan helpen. Bespreek de mate waarin hij vrij

kan beschikken over de circusruimte, en wat voor hulp hij hierin nodig heeft. Stimuleer de AT om een brede blik te hebben: help hem te onderzoeken, en geef advies over zijn persoonlijke ontwikkeling.

Het voorzien in een goede werkomgeving

Al het bovenstaande zorgt mee voor een goede omgeving voor de AT. Hou echter in het achterhoofd dat volgende factoren van groot belang zijn voor het welbevinden op de werkplaats:

- Communicatie – heldere communicatie is belangrijk op alle niveaus, om te kunnen leren, om erbij te kunnen horen, voor het zelfvertrouwen en de empowerment.
- Teamwork – het is essentieel dat de lerende AT zich deel voelt van het team. Dit geeft de AT de nodige ondersteuning in haar leertraject.
- Participatie bij evenementen, vergaderingen, enz. – het is belangrijk dat de AT zich deel voelt uitmaken van de organisatie. Dit hoeft natuurlijk niet bij alle vergaderingen, maar betrek haar erbij waar mogelijk.
- Andere ATs ontmoeten – Het is interessant voor de AT om anderen te ontmoeten die een gelijkaardig traject volgen. Dit kan je bijvoorbeeld afspreken met andere circusscholen in de omgeving.

Checklist

Heeft de AT weet van de volgende zaken?

- De visie en doelstellingen van de circusorganisatie
- De organisatiestructuur en de interessante contactgegevens
- De taakomschrijving van de AT
- Waar en bij wie je meer info kunt vinden
- Het groeitraject van de AT
- De structuur van de AT-training (hoe lang het duurt, en hoe het beëindigd wordt)

De ASK gids is ontwikkeld als onderdeel van het ASK Project 2018-2020.

Facilitatoren: Steven Desanghere, Petra Päivärinne, Lynn Carroll

Compilatie en redactie: Lynn Carroll

Vertaald door: Steven Desanghere

Het ASK curriculum vind je terug op Eyco, www.eyco.org

Partners van het project:

Coördinatie: Suomen Nuorisosirkusliitto, Finland: www.sns.fi

Estonian Contemporary Circus Development Centre, Estland: tsirkusekeskus.ee

Fundacja Miasto Projekt, Polen: www.pedagogikacyrku.pl

Vlaams centrum voor circuskunsten vzw, Vlaanderen: www.circuscentrum.be

ASD Giocolieri e Dintorni / Circosfera, Italië: www.circosfera.it

Circomundo, Nederland: www.circomundo.nl

Federacion Española de Escuelas de Circo Socio Educativo, Spanje: www.fecse.es

Fédération Française des Ecoles de Cirque, Frankrijk: www.ffec.asso.fr

UK Youth Circus Network (CircusWorks), Verenigd Koninkrijk:
www.circusworks.org

BAG-Zirkuspädagogik, Duitsland: www.bag-zirkus.de

Slovensko združenje za cirkusko pedagogiko – Cirkokrog, Slovenië:
www.cirkokrog.com

Assistant Trainers
Sharing Knowledge

Erasmus+